

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku M. M.
przy uczestnictwie Z. W., A. G., I. W., M. W., A. M., A. G. O., J. G., D. M. i M. F.
o dział spadków
oraz sprawy z wniosku J. G.
przy uczestnictwie Z. W., A. G., I. W., M. W., A. M., A. G. O., M. M., D. M.
i M. F.
o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. M.
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 1 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy J. G. oraz uczestniczki
A. G. O.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 27 stycznia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od wnioskodawcy J. G. i uczestniczki A. G. O. na rzecz uczestniczki I. W. kwotę 240 (dwieście czterdzieści)zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawcy J. G. i uczestniczki A. G. O. od pkt 2 i 4 postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 stycznia 2016 r., sygn. akt II Ca [x] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz

szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.).

Skarżący przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kontekście zarzucanych naruszeń prawa procesowego i prawa materialnego oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazali, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

W ramach przytoczonych podstaw kasacyjnych, skarżący zmierzają do przedstawienia odmiennej od dokonanej przez Sąd drugiej instancji interpretacji wymogu stałej pracy bezpośrednio przy produkcji rolnej jako przesłanki uprawniającej do dziedziczenia z ustawy gospodarstwa rolnego. Sąd Okręgowy w K. oddalając wniosek o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku w zakresie dziedziczenia z ustawy wchodzącego w skład spadku gospodarstwa rolnego uznał, że skarżący, którzy w chwili otwarcia spadku mieli odpowiednio 11 i 7 lat, zaś czynności w spadkowym gospodarstwie rolnym podejmowali jedynie przy okazji wizyt u dziadków w weekendy, bądź w wakacje, nie pracowali bezpośrednio przy produkcji rolnej w rozumieniu art. 1059 pkt 1 k.c. w zw. z art. 160 § 1 pkt 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili otwarcia spadku. Swoje stanowisko w tej materii dodatkowo podparł także i tym, że skoro matka skarżących, która z nimi przyjeżdżała na spadkowe gospodarstwo rolne i w trakcie tych wizyt wykonywała czynności przydatne w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, nie nabyła kwalifikacji do dziedziczenia spadkowego gospodarstwa rolnego, co zostało przesądzone prawomocnym postanowieniem stwierdzającym nabycie gospodarstwa rolnego po

spadkodawcy, to również i skarżący, którzy pracowali w tym gospodarstwie w podobnym, bądź mniejszym zakresie nie mogli spełnić przesłanki bezpośredniej pracy w gospodarstwie rolnym.

Nie doszło także do nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 2, § 16, § 20, 21 i § 23 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2015 poz.1804, ze zm. w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2016, poz. 1667).